

גם עסק קטן יכול לזכות בתחרות בתנאי נוח גדול

פגמים בהצעה במכרז וביטול מכרז בשל היווצרות הצעה אחת בלבד

מה קורה כאשר במכרז נותרת הצעה תקפה אחת בלבד, האם המזמין מחויב לקבלה?
 בפסק דין שניתן לאחרונה נתן בית המשפט תוקף להחלטת ועדת מכרזים לבטל מכרז בו נותרה (לאחר פסילת אחת ההצעות) הצעה אחת בלבד ולבצע את העבודה באופן עצמאי.
 "מי נתניה" פרסמה מכרז לגביית חיובי מים וביוב אליו הוגשו 2 הצעות בלבד. ההצעה הזולה יותר (אשר גם זכתה) נפסלה על ידי בית המשפט בשל פגם בערבות הבנקאית אשר לא תאמה את נוסח ערבות המכרז. עקב פסילת ההצעה הזולה החליטה ועדת המכרזים לפסול גם את ההצעה השנייה בשל פגם טכני (תדפיס רשם חברות לא מעודכן). חברת מג.ער - מגישת ההצעה השנייה - לא השלימה עם החלטת ועדת מכרזים בטענה כי לא ראוי לפסול את הצעתה הואיל והפגם הטכני ניתן לריפוי ע"י השלמת המסמכים.

בית המשפט העליון שדן בסוגיית הפגם הטכני קבע במספר פסקי דין כי יש להבחין בין פגם מהותי שכוחו לפסול הצעה לבין פגם טכני שאינו מצדיק פסילה. עם זאת, בפסקי דין אחרים נקבע כי כל פגם הוא פגם וכדי שלא לפתוח פתח לפרשנות מתוחכמת, מן הראוי לדקדק בקיום תנאי המכרז ולהחמיר עם מי שלא קיים תנאי מן התנאים - יהא טיבו של התנאי אשר יהא. כך או כך, מומלץ להקפיד הקפדה יתרה בעמידה בכל התנאים הטכניים של המכרז ולהתייעץ עם עורך דין המתמחה בדיני מכרזים בטרם הגשת ההצעה.

לעניין היות ההצעה הצעה יחידה, על פי דיני המכרזים, כאשר נותרת הצעה יחידה, על הועדה לנמק נימוקיה המשמעותיים. כלומר, לא תתקבל הצעה יחידה כאשר נשלל היסוד העיקרי של התחרות השוויונית, שתכליתה השוואה בין ההצעות השונות. עם זאת, ניתן לבחור הצעה יחידה במקום שהוכח כי היא עומדת בתנאי המכרז וההצעה סבירה מבחינה כלכלית.

במקרה המתואר, וועדת המכרזים נמקה את פסילת המכרז גם בכך שקיים היה פער גבוה בין שתי ההצעות. גם בעניין זה, נתן בית המשפט תוקף להחלטת ביטול המכרז על אף קיומו של אומדן, אשר נבנה על בסיס נתונים ותקציב ידועים מראש.
 סוגיית ביטול מכרז וביצוע עצמאי של העבודה נדונה בעבר בבית המשפט העליון במקרה בו התברר למציע במכרז כי ביצוע העבודה באופן עצמאי ישתלם יותר ויהיה זול יותר. בעניין זה פסק בית המשפט העליון כי המזמין רשאי לבצע את העבודה בכוחות עצמו אם שיקוליו הכלכליים מצדיקים זאת.

חשוב לציין, כי נושא המכרזים הוא נושא מורכב ביותר (הן מצד המזמין והן מצד המתמודד) אשר מוסדרים במספר דברי חקיקה ובדין. לכן, חשוב להתייעץ בעניינים אלו באופן שוטף עם עורך דין המתמחה בתחום.

מאת: עו"ד רנה לפידות*

* הכותבת היא עורכת דין במשרד אפיק תורג'מן, בעלת תואר שני במשפטים מאוניברסיטת בר - אילן עם התמחות בגישור ויישוב סכסוכים בתחום הציבורי, העסקי ודני משפחה והינה בעלת 17 שנות ניסיון בתחום הציבורי עם התמחות בשלטון המקומי. שימשה בתפקידים בכירים כיועצת חיצונית לרשויות מקומיות וכמנכ"ל מועצה אזורית. הכותבת מתמחה בין היתר ברשויות מקומיות, מכרזים ובחירות.

* אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המומחה בתחום החברות וסכסוכים בין בעלי מניות בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.

* ניתן להפנות שאלות בתחום באמצעות פניה לטל' 03-5635061. השרות ניתן ללא תשלום ללקוחות יפעת מכרזים בלבד.

מה בגליון?

9 כללית

עורכת: אילת אלוני-כהן 03-5635069
 מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה 03-5635073
 מחלקת מכירות: 03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 98-96 תל אביב 67138
 פקס: 03-5635075